



Pers en Voorlichting

Gerecht van de Europese Unie  
**PERSCOMMUNIQUÉ nr. 85/21**  
Luxemburg, 19 mei 2021

Arrest in zaak T-465/20  
Ryanair DAC/Commissie (TAP; Covid-19)

## **Het besluit van de Commissie waarbij de steunmaatregel van Portugal ten gunste van luchtvaartmaatschappij TAP verenigbaar is verklaard met de interne markt, wordt nietig verklaard omdat het onvoldoende is gemotiveerd**

*De gevolgen van de nietigverklaring (waaronder de terugvordering van de steun) worden echter opgeschort in afwachting van een nieuw besluit*

In juni 2020 heeft Portugal een steunmaatregel aangemeld ten gunste van luchtvaartmaatschappij Transportes Aéreos Portugueses SGPS SA („begunstigde”), moedermaatschappij en enige aandeelhouder van TAP Air Portugal. De aangemelde steun ten belope van maximaal 1,2 miljard EUR betreft een leningsovereenkomst tussen met name Portugal als kredietgever, TAP Air Portugal als kredietnemer en de begunstigde als borg. Met deze steun beoogde Portugal de begunstigde gedurende zes maanden, van juli 2020 tot en met december 2020, in stand te houden.

Aangezien de Commissie van mening was dat de aangemelde maatregel staatssteun vormde in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, heeft zij die maatregel getoetst aan artikel 107, lid 3, onder c), VWEU<sup>1</sup> en aan de richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden<sup>2</sup>. Bij besluit van 10 juni 2020 („bestreden besluit”) heeft de Commissie de maatregel in kwestie verenigbaar verklaard met de interne markt.<sup>3</sup>

**De Tiende kamer (uitgebreid) van het Gerecht van de Europese Unie heeft het door luchtvaartmaatschappij Ryanair ingestelde beroep tot nietigverklaring van dat besluit toegewezen en daarbij de gevolgen van de nietigverklaring opgeschort totdat de Commissie een nieuw besluit heeft vastgesteld.** In zijn arrest preciseert het Gerecht de omvang van de motiveringsplicht die de Commissie heeft wanneer zij – overeenkomstig de richtsnoeren voor steun aan ondernemingen in moeilijkheden – steun die is toegekend aan een vennootschap die deel uitmaakt van een ondernemingsgroep, op grond van artikel 107, lid 3, onder c), VWEU verenigbaar verklaart met de interne markt.

Beoordeling door het Gerecht

Ter ondersteuning van haar beroep tot nietigverklaring voerde Ryanair met name aan dat de Commissie in haar motiveringsplicht was tekortgeschoten door niet uiteen te zetten waarom de aangemelde maatregel kon worden geacht verenigbaar te zijn met de interne markt.

In dit verband preciseert het Gerecht allereerst dat in punt 22 van de richtsnoeren voor steun aan ondernemingen in moeilijkheden<sup>4</sup> **drie cumulatieve voorwaarden** worden gesteld **waaraan moet**

<sup>1</sup> Volgens deze bepaling kunnen steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, als verenigbaar met de interne markt worden beschouwd mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

<sup>2</sup> PB 2014, C 249, blz. 1.

<sup>3</sup> Besluit C(2020) 3989 final betreffende steunmaatregel SA.57369 (2020/N) – COVID-19 – Portugal – Aan TAP toegekende steun (PB 2020, C 228, blz. 1).

<sup>4</sup> In punt 22 van de richtsnoeren voor steun aan ondernemingen in moeilijkheden staat onder meer het volgende te lezen: „Een onderneming die deel uitmaakt van of die wordt overgenomen door een ondernemingsgroep, komt in beginsel niet voor steun op grond van deze richtsnoeren in aanmerking, tenzij kan worden aangetoond dat de

**zijn voldaan om reddingssteun aan een vennootschap die deel uitmaakt van een ondernemingsgroep, op grond van artikel 107, lid 3, onder c), VWEU verenigbaar te kunnen verklaren met de interne markt.** Volgens dit punt moet de Commissie ten eerste onderzoeken **of de begunstigde van de steun deel uitmaakt van een ondernemingsgroep, ten tweede nagaan of de moeilijkheden van de begunstigde ondernemingsspecifiek zijn en niet het gevolg zijn van een arbitraire kostenallocatie binnen de ondernemingsgroep, en ten derde zich ervan vergewissen of die moeilijkheden te groot zijn om door die ondernemingsgroep zelf te kunnen worden opgelost.** Deze voorwaarden hebben tot doel te voorkomen dat een ondernemingsgroep de kosten van een operatie voor de redding van een van de tot die groep behorende ondernemingen afwentelt op de staat wanneer deze onderneming moeilijkheden ondervindt en de ondernemingsgroep zelf de oorzaak is van deze moeilijkheden of over de middelen beschikt om er het hoofd aan te bieden.

In het licht van de voorgaande preciseringen merkt het Gerecht op dat **de Commissie** in het bestreden besluit **niet heeft vastgesteld dan wel verduidelijkt of de begunstigde deel uitmaakte van een ondernemingsgroep** in de zin van punt 22 van bovengenoemde richtsnoeren. Zij heeft ter zake geen enkele analyse uitgevoerd en heeft niet gepreciseerd wat de verhouding was tussen de begunstigde en de vennootschappen die haar aandeelhouders zijn.<sup>5</sup>

Bovendien constateert het Gerecht – voor het geval dat de begunstigde samen met de vennootschappen die haar aandeelhouders zijn, deel uitmaakte van een ondernemingsgroep in de zin van punt 22 van de richtsnoeren voor steun aan ondernemingen in moeilijkheden – dat **de Commissie in het geheel geen bewijs heeft geleverd voor haar bewering dat de moeilijkheden van de begunstigde ondernemingsspecifiek waren en niet het gevolg waren van een arbitraire kostenallocatie ten gunste van haar aandeelhouders of andere dochterondernemingen, noch voor haar bewering dat die moeilijkheden te groot waren om door haar meerderheidsaandeelhouders of andere aandeelhouders te worden opgelost. In feite heeft de Commissie enkel nadere informatie verstrekt over de financiële toestand van de begunstigde en de moeilijkheden die worden veroorzaakt door de COVID-19-pandemie.**

Gelet op deze lacunes in de motivering van het bestreden besluit is het Gerecht niet in staat om na te gaan of in dit geval voldaan is aan de in punt 22 van de betreffende richtsnoeren gestelde voorwaarden om steun te kunnen verlenen aan ondernemingen in moeilijkheden, noch om zich ervan te vergewissen of de Commissie tot de slotsom kon komen dat er geen sprake was van ernstige moeilijkheden bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de steun in kwestie met de interne markt en gerechtigd was om de formele onderzoeksprocedure van artikel 108, lid 2, VWEU niet in te leiden.

Het Gerecht stelt dan ook vast dat **de Commissie het bestreden besluit niet rechtens genoegzaam heeft gemotiveerd en dat dit motiveringsgebrek leidt tot de nietigverklaring van dat arrest.**

Het Gerecht oordeelt in het kader van de toepassing van artikel 264, tweede alinea, VWEU dat **dwingende overwegingen van rechtszekerheid rechtvaardigen dat de gevolgen van de nietigverklaring van het bestreden besluit worden beperkt in de tijd.** Het merkt ten eerste op dat **de toepassing van de steunmaatregel in kwestie deel uitmaakt van een nog lopend proces dat uit verschillende opeenvolgende fasen bestaat<sup>6</sup>, en ten tweede dat de economie en het luchtverkeer van Portugal bijzonder nadelige gevolgen zouden ondervinden van het**

---

moeilijkheden ondernemingsspecifiek zijn en niet het gevolg zijn van een arbitraire kostenallocatie binnen de ondernemingsgroep, en dat deze moeilijkheden van de onderneming te groot zijn om door de ondernemingsgroep zelf te kunnen worden opgelost.”

<sup>5</sup> Toen het bestreden besluit werd vastgesteld, had Participações Públicas SGPS SA – die de deelnemingen van de Portugese Staat beheerde – 50 % van de aandelen van de begunstigde in handen, terwijl Atlantic Gateway SGPS Lda 45 % van de aandelen van de begunstigde bezat en de overige 5 % van de aandelen in handen was van andere aandeelhouders.

<sup>6</sup> Het Gerecht constateert in dit verband dat de maatregel in kwestie is toegestaan voor een – reeds verstreken – aanvankelijke periode van zes maanden, waarna Portugal overeenkomstig punt 55, onder d), van de richtsnoeren voor steun aan ondernemingen in moeilijkheden ofwel de Commissie het bewijs moest verstrekken dat het krediet volledig was terugbetaald ofwel een herstructureringsplan ofwel een liquidatieplan aan haar moest overleggen.

feit dat de uitbetaling van de geldsommen waarin de steunmaatregel voorziet direct op losse schroeven zou komen te staan, dit in een economische en sociale context die wordt gekenmerkt door de ernstige verstoring van de economie ten gevolge van de COVID-19-pandemie. Het Gerecht besluit dan ook om de gevolgen van de nietigverklaring van het bestreden besluit op te schorten totdat de Commissie een nieuw besluit heeft vastgesteld. In dit verband preciseert het Gerecht evenwel dat deze opschorting niet langer mag duren dan twee maanden vanaf de datum van de uitspraak van het arrest indien de Commissie zou beslissen om een nieuw besluit vast te stellen zonder de formele onderzoeksprocedure van artikel 108, lid 2, VWEU in te leiden. Beslist de Commissie daarentegen om de formele onderzoeksprocedure in te leiden, dan blijft het bestreden besluit opgeschort gedurende een bijkomende redelijke periode.

---

**NOTA BENE:** Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden en tien dagen vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

**NOTA BENE:** Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

---

*Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.*

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106